

KÁVÉESOK LAPJA

VIII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

20. szám

Kiadó és laptulajdonos:
A Budapesti Kávésok Ipartestülete

Felelős szerkesztő:
Dr. Havas Nándor

Szerkeszti:
A Budapesti Kávésok Ipartestületének
sajtóbizottsága.

Alapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják.
Elfizetési díj: Egy felelre 8.— pengő, egész évre 16.— pengő

Megjelenik:
minden hó 1-én és 15-én

Szerkesztőség: Budapest, VIII. József körút. 38. I. em. 5. Telefon. József 321—05. Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd u. 31. — Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig. —

Új kormány — új program

Bár lapunk karakterénél fogva hasábjainkól a politizálás lehetősége ki van zárva, azt hisszük politikamentesen is rá lehet mutatni azokra a szempontokra és óhajításokra, amelyeket ipari érdekeinkre való tekintettel hangsúlyozni kívánunk és megvalósítandónak vélnünk.

Úgy hisszük, hogy a mai viszonyok mellett egyetlen politika jogosult és reális: ez a mindennapi kenyér és megélhetés problémája.

Ennek tárgyalásához és megbeszéléséhez nem szükséges semmiféle pártpolitikai irányzat szolgálatába szegődni, ez minden állampolgárt egyformán érint és a legnagyobb pártatlansággal tárgyalható.

Az új miniszterelnök úr eddigi megnyilatkozásai, programbeszédei, valamint a szakminiszterek állásfoglalása szerint az új kormány programjába iktatta a gazdasági élet bajainak orvoslását, a kereskedelem és ipar súlyos helyzetének orvoslását, a már tespedésnek indult forgalom megindítását.

Ismerve a világgazdasági helyzetet, melyben hazánk csak egy szenvedő és vérző egyed, a legnagyobb jóakarattól sem várhatunk esodákat és viszonyainknak máról-holnapra való jobbrafordulását. De ha eddig vártunk és türtünk, kénytelenek leszünk türelemmel várni addig, amíg a nyilatkozatok és ígéretek tettek és eredményekké változnak.

Tudjuk, hogy a nagy problémák megoldása időt és munkát igényel. De addig is, míg ezekre sor kerül és mód adatik, szükségesnek és sürgősnek tartanók azoknak a bajoknak az orvoslását, amelyek az iparosvilágot a legkövetlenebbül érintik.

A legaktuálisabb és ép most napirenden levő kérdés az *üzletbérleszállítások* ügye, melyben az érdekeltség évek óta kér intézkedést. A látszólagos konjunktúrával bekövetkezett az üzletbérletek felszabadítása, ami módott adott azon üzletek béreinek felemelésére, amelyek a konjunktúra előnyeiben nem részesedtek. A viszonyok azonban rosszabbra fordultak, a forgalom megszűnt, a konjunktúrák időből nem maradt meg más, mint a felemelt házbér és az elvisszamentetlen közterhek. A gazdasági érdekvéviselőket pedig mozgólódtak, gyülekeztek, deputációztak, kaptak ígéretek és vállvergetést, de történni, nem történt semmi, mígnem a közelmúltban — az országsszerte felzúdulással fogadott — esenevész rendelettervezet meg nem jelent, ami a helyzet javulását egyáltalán nem jelenti.

Hiába minden ilyen toldozás-foldozás, a rosszul begombolt mellényt újra ki kell gombolni. Olyan intézkedést várunk, amely az alkiságos és megnehezítő feltételektől mentesen rendezi a kérdést és módot ad arra, hogy az üzletbérletek súlyos helyzete törvényes keretek között orvosoltassék.

Úgy tudjuk az *adózás* kérdését már eddig

is minden tényező szóvá tette, sőt az új kormány felelős tényezői is megállapították, hogy a különféle adónemek dzsungeljében végre rendet kell csinálni.

A parlamentben 128 féle adóról beszéltek, a mi iparunk 32 féle adó terhét sínyli, már maguk ezek a számok is azt mutatják, hogy ennyiféle adóterheléssel még a legkifogástalanabb kivétel mellett is lehetetlen egy egyszerű és világos adminisztráció. A mai viszonyok mellett a pontos fizető rosszabbul jár, mint a notórius hátralékos, akinek adóját a különböző amnesztiás rendeletek leszállítják. Egyszerű adminisztrációt kérünk, az adónemek egyesítését és egyszerűsítését, hogy mindenki tisztában lehessen, megfelelő időben mennyit kell fizetnie.

Teljesen tarthatatlan, hogy egyes termelési ágak terheit tisztán adótechnikai intézkedésekkel más kereseti ágakra hárítsák. A mezőgazdaság felsegélyezésére szánt boletta rendszer terheit az összes többi kereseti ág viselik, a dohánytermelés felsegítésének ellenértéke a köztisztviselő illetmények csökkentésében nyilvánult meg és legújában a borfogyasztási adó csökkentését az italmelési illetékek felemelésével ellensúlyozzák, mint hogyha az italmelési üzletek olyan könnyedén vállalhatnának újabb terheket.

Az egyszerűsített adónemek, egyszerűbb és könnyebb adminisztráció segítségével kedvezőbb anyagi eredményt fognak elérni, azok behajtása is eredményesebb lehet és így az állami költségvetésnek ez a része reálisabb alátámasztást nyer.

Unalomig elcsépett, de mindig mindenkinek fájó seb az OTI és MABI terheinek kérdése, mely állam az államban, saját önközzel jogszabályai alapján nehezíti meg az iparos és kereskedő munkásságát.

Egy pillanatra sem akarjuk kétségbevonni az ez intézmények által szolgáltni kívánt szociális célok jogosultságát, de teljesen tarthatatlan, hogy a beteg alkalmazottak támogatásának tiszteltreméltó szempontjai miatt az egészségesek munkája tétessék lehetetlenné. Most ismét emelték a balesetbiztosítási járulékokat, ha erre a formális jogalap meg is volt, az összeomló gazdasági élet jelenségei tiltják ezt a metódust.

Itt is a legmesszebbmenő egyszerűsítés, az össze-vissza kuszált adminisztráció átszervezése segíthet csak a bajokon, hiszen számtalan példát látunk arra, hogy a komplikált technikai eljárás folytán a legpontosabb fizető is állandó hátralékban van, késedelmi kamatokat fizet, sőt végrehajtásoknak van kitéve.

Sokat lehetne ezekről a dolgokról szólni, de közismert dolgokról van szó, amelyeket ép úgy mint mi, az egész sajtó és közélet részletesen tárgyal.

Mindezeknél azonban még egy, valamennyire fontosabb szempont és kívánság van. A kereskedő és iparos társadalom légsúlyosab-

ban érzi és nélkülözi az ő igazi éltetőjét: a fogyasztót. Forgalmunk állandóan apad, egyik napról a másikra látjuk a ninestelenség tengerébe merülni vendégeink és fogyasztóink ezreit.

Meg kell indítani a munka és a termelés elakadt gépezetét, kereseti alkalmakat kell teremteni, hogy ismét forogjon, kézről-kézre járjon az ipart és kereskedelmet éltető és megtermékenyítő pénz!

Adják vissza nekünk a mi régi kedves vendégeinket.

Mészáros Győző.

Rendkívüli előljárási ülés

— 1932 október 4. —

Az időköben felmerült aktuális ügyek szükségessé tették az ipartestület előljárási ülésének soronkívül való összehívását. Az üzletbérleszállításra vonatkozó rendelettervezet közzétételénél, az érdekeltségek egymásután vitatták meg azt és a Budapesti Kávésok Ipartestülete, melynek tagjai ebben a kérdésben legjobban vannak érdekelve és amely e mozgalom vezetői sorában szerepelt, szükségesnek látta álláspontját leszögezni. E megfontolás kész-tette a testület elnökét, hogy az előljárási ülést október 4-re egybehívja.

Az előljárási ülésen résztvettek: Mészáros Győző elnök, dr. Hügel Jenő iparhatósági bizt., Steuer Marcell, Gál Arnold, Szabó Sámuel alelnökök, dr. Strausz Vilmos ellenőr, Gerő Aron Gross Ödön, Frenreisz Antal, Hajós Samu, Horti Károly, Katona István, Klauber József, Lissauer Gyula, Ottó Dezső, Tarján Vilmos, Bauer György, Reiner István előljárási és számvizsgálóbizottsági tagok; dr. Havas Nándor főtitkár.

Mészáros Győző elnök a megjelentek üdvözlése után bejelentette Rónai Miklós előljárási tag kimentését, az előljárási ülést megnyitja és a jegyzőkönyv hitelesítésére Frenreisz Antal és Hajós Samu előljárási tagokat kérte fel. Majd megindokolja az előljárási ülésnek soronkívül való összehívását: megjelent az üzletbérleszállítási eljárásról szóló rendelettervezet, úgyszintén Lissauer Gyula előljárási tag kérte, hogy a múlt ülésen öt ért sérelem az alkalommal tisztáztassék.

Az 1932 szeptember 23-án tartott előljárási ülés jegyzőkönyve felolvastatván Lissauer Gyula megjegyzése és kiegészítése után, helybenhagyatott.

Majd Lissauer Gyula kérdést intéz egy, a közelmúltban kiadott kávésipari képzés tárgyában.

Dr. Strausz, Lissauer és Bauer előljárási tagok hozzászólása után

Elnök ismerteti a szóváltott esetet, mely alkalommal kérelmező a képzés törvényes feltételeit beigazolta, minek folytán a törvény szerint neki a szabályszerű igazolást ki kellett adni.

Az előljárási elnök felvilágosításait helyesléssel veszi tudomásul.

Elnök hivatkozással a múlt előljárási ülésen történt incidensre, illetve főtitkár megjegyzésére, felhívja főtitkár, hogy akkori megjegyzését magyarázza meg, hogy Lissauer úrnak módjában legyen megjegyzéseit megtenni.

Főtitkár sajnálatát fejezi ki afelett, hogy oly megjegyzést tett, amelyet nem kívánt volna megtenni. Majd megmagyarázza azt az ese-

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyármánya!

tet, melyre megjegyzésében célzott.

Gross Ödön, Reiner István és Horti Károly felszólalása után

Elnök megállapítja, hogy főtitkár nyilatkozatával a kérdés személyi része el van intézve. Ami az esetleges panaszokat illeti, konkrét adatokat kér, nyílt állásfoglalást vagy kritikát vár, de nem mende-mondákat.

Lissauer Gyula, Katona István, Steuer Marcell felszólalása után

Elnök a vitát befejezettnak jelenti ki, mihez az előljárással egyhangúlag hozzájárult.

Elnök jelenti, hogy legutóbbi előljárási ülés határozatát végrehajtva, előterjesztéssel fordult a székesfőváros polgármesteréhez, melyben a figyelmét a bridge-szalónok sérelmes rendszerére felhívta. Targyalásokat folytatott a vigalmi adóosztály vezetőjével, úgyszintén az államrendőrség illetékes szerveivel, minden oldalról támogatást kapunk, csak szükséges, hogy a kartársak úgy a magán bridge-szalónok címeit, valamint azokat a kávéházakat, ahol ingyen adják a kártyát, jelentsék be. Majd felolvastatja a beadvány szövegét.

Tarján Vilmos javasolja, hogy az elnök hívja fel az illető testületi tagokat, hogy ezt a sérelmes eljárást ne folytassák és amennyiben ennek sikere nem lenne, a bírói eljárást kell megindítani.

Elnök közli, hogy a testület összes tagjait körlevélben fogja felhívni a fennálló szabályok tartására, a tisztességtelen versenytől való tartózkodásra, úgyszintén a jogosulatlan bridge szalónok bejelentésére. Az eljárást minden egyes esetben megindítja.

Az előljárással elnök intézkedéséhez hozzájárul.

Elnök utal arra, hogy a lapokban közzétett üzletbérleszállítási rendeltetvézet az érdekeltség jogos kívánságait egyáltalán nem elégti ki. A rendelet főhírbaja, hogy az 1927. évi november 1-i bérek 80 százalékát veszi zsinór-mértékű, holott vannak megértő háziurak, akik a viszonyokat méltányolva, ennél mérsékeltbb béreket engedélyeztek. Nem kíván az ipartestület életébe politikát bevinni, de azt hiszi, hogy az új miniszterelnök úr, akinek energiájáról már eddig is hallottunk, e kérdést erősen fogja dűlőre vinni. Sokat beszéltünk már ebben a kérdésben a gyűléseken és egybűtt, de segítségét sehol sem kaptunk. Nagy bizalommal viseltetek a miniszterelnök úr személyével szemben, aki ezt a kérdést a jogos érdekeknek megfelelően fogja megoldani.

Elnök felhívására főtitkár általánosságban és részletesen ismertette a rendeltetvézetet. A rendeltetvből hiányzik a kereskedelmi és ipari tulajdon figyelembevétele, valamint az adózási kérdések rendezése. Sérelmes a kereset megindíthatóságának korlátozása, sőt azt lehetetlen teszi az 1917. november 1-i bér normája, a 10 százaléki különdíj bevezetése.

Elnök álláspontja, hogy mindenkinek adasék mód igényének érvényesítésére, az eset körülményeit mérlegelve a független bíróság.

Hajós Samu a különdíj rendszere és a költségeknek a bérlő által való viselése tárgyában szólal fel.

Katona István: A rendeltetvézetet úgy látjuk szándékosan szövegezték úgy, hogy az az élni ne lehessen. A rendelet megjelenését csak igérik. Minthogy annakidején az üzletbérket túlkorán szabadították fel, szánják magukat arra, hogy azoknak gátat vessenek. A dolgok élesztoje a kávéipar volt. Egy bérlőnél sem jelent oly nehézséget a helyiségváltoztatás, mint a kávésnál és a mozinál. Az 1917. évi bér és annak 80 százaléka a már rég meghaladott szempont. Rámutat a házadó magasságára, amely akadály a bérek mérséklésének. Az átlagos bérek megállapítása nagyon labilis a kávéházaknál. Hivatkozik a berlini példára, ahol a béregyeztetés rendszere már már régebben életbelépett.

Elnök a vitát berekesztve indítványozza, hogy az érdekeltség mozgalmát támogatjuk, a Fővárosi Kereskedők Egyesületében tartandó értekezleten részt veszünk és felkéri az előljárással tagjait, hogy ez értekezleten minél nagyobb számban jelenjenek meg. A magunk dolgában azonban önállóan akarunk eljárni. Beadvánnyal fordulunk a miniszterelnök, kereskedelem, pénzügy és igazságügyminiszter urakhoz, melyben rámutatunk a kávéipar speciális szempontjaira és a beadványt lehetőleg küldöttéig adjuk át.

Az előljárással elnök indítványát egyhangúlag magáévá tette, mire elnök a napirend többi pontjainak tárgyalását a jövő előljárással üléssre halasztotta és az előljárással ülést be-rekesztette.

IVANCSICS JÁNOS órák és ékszerész

Budapest, Rákóczi út 9. Telefon: 430-09.
Aranyért, briliánsért, zálogcédluért órási árat fizetek. Zálogból kiváltott alkalmi vételek eladása. Óra- és ékszerjavítások.

A kávéfőzés nemesei

A 18. század nagy gazdasági és társadalmi problémáiból fejlődött ki az a nemzetgazdasági irányzat, melyet Merkantilizmusnak, avagy ennek legkiválóbb képviselőjéről, XIV. Lajos francia király miniszteréről, báró Colbert-ről *Colbertizmusnak szokás nevezni.* Lényege az, hogy nescak a mezőgazdaság legyen a pénzszerzés forrása, illetve nescak az ipari polgárság, a céhbeli mesterek szerezzenek pénzt ipari termelésükkel, hanem hogy mindenki, akinek föld-tökéje vagy pénztökéje van, igyekezzék azt gyümölcsöző vállalatokba fektetni. A Merkantilizmus tehát a tőke kereskedelmi irányú gyümölcsöztetését jelenti. A földbirtokos létesítsen sörfőzőházat pálinkafőzőt, termeljen ipari növényeket, műveljen bányát. Ugyanezt tegye a tőkés polgár is. Röviden a Merkantilizmus a mezőgazdasági iparizálását és a tőke hasznosítását jelenti.

A gyárpar 18. századi fejlődése innen indult ki. Fejedelmek, főurak, főpapok, szerzetesrendek s gazdag polgárok alapítanak gyárakat és nagy kereskedelmi vállalatokat. Ekkor keletkeznek a sevresi, meisseni és bécsi királyi és császári porcellángyárak, az angol főurak bányá- és vasművei, II. Rákóczi Ferenc sörgyárakat alapít, Mária Terézia a herendi porcellán és a gácsi posztógyárat kelti új életre.

Az 1780-as évektől kezdve a pesti polgárság, mely addig főként földmives, illetve céhbeli mestermember vagy kereskedő volt, a Pesten élő főrangúkkal és a gazdag köznemességgel együtt és egyidőben szintén merkantilizálódik, így keletkeznek a nagy sörfőző- és kávécsaládok. 1780 és 1830 között a régi Pesten „mindenki kávé”. Akinek pénze van s összekötte-tései megengedik, hogy kávéfőzőjogot szerezzen, meg is szerzi. Ez az oka annak, hogy Pesten ebben a korban nem az igazi kávéfőzők a kávésgyógok tulajdonosai, hanem az ország legmagasabb zászlósurai méltóságait viselő főnemesek, hallatlan vagyonú bánáti nemes földesurak, városkapitányok, városi szenátorok, meggazdagodott parókaborító mesterek, dúfős, vászonkereskedők, telekspekulánsok, rög-gazdag sörfőzők, vaskereskedő, bankár, fűszere-s, komáromi magyar nemes deszkakereskedő volt lovastiszt stb.

Ezek vagy nemesek már, mikor megszerzik a kávésgyógot, vagy pedig műveltségük és vagyonuk révén társadalmi helyzetet is szerezni kívánva, magyar nemességet is szereznek. — A kávéházjogon is meggazdagodó vállalkozók egyik legjelentősebb alkotó elemei annak az új társadalmi osztálynak, melyet bizvást nevezhetünk *pesti polgári nemességnek.*

A főrangú kávésgyógtulajdonosok sorát *Butler-Connebaugh-Herimhausen* János, német római szentbíródomali gróf és kurlandi szabad báró nyitja meg. Még 1780 előtt megszerzi a Borz, (ma Kaas Ivor) uccában volt az Aranyborhoz cégérezett vendéglő és kávéházjogot. A pontosan szántiz faluban birtokos alország-bíró, es. és kir. kamarás báró *Orczy József* és felesége karacsonyberényi gróf *Berényi Borbála* csillagkeresztés hölgy 1795-ben megveszi a maig álló, akkor az Angol királyhoz cégérezett házat és kávéházat, melyek ma is állanak. Báró *Brudern József* huszárezredes, a mai Párisi Bazar helyén állott telkén 1822-ben a világhírű kávéházairól már a francia forradalom idején nevezetes párizsi Palais Royal mintájára 42 műhellyel bíró átjáróházat épít, a házhoz kávésgyógot szerez. *Dogrinos Naku*, vagyis *Nákó Dogrin* Kristóf pesti görög kalmár 1800-ban nemességet, fia *Sándor* 1801-ben grófi rangot szerez s utóbbi 1804-ben megveszi a Váci uccából az Aranykéz uccába nyíló régi vendéglőházat, a Hétválasztó-fejedelmet s abban kávéházat nyit. Az ugyancsak görög származású 1801-ben magyar nemességet szerző derestyei és furlaki *Palikutya Péter*, ki kissé furcsa hangzású nevét 1804-ben *Polikutsevny*-re változtatja. 1804-ben megveszi a mai Prolászka Ottokár utcában volt egyik kávéházat. Az ugyancsak görög származású ugylai és nyagolyai nemes *Manojle* másként *Manoli* avagy *Selever* család az 1790-es években szerez kávésgyógot. Szentgyörgyi *Horváth János* es. és kir. kamarás, Békés vármegye főispánja és fia, szentgyörgyi *Horváth-Hugonay László* gróf és fivére *József*, herceg *Grassalkovich* Antalnak a Hatvani és Szép utéak sarkán álló telket és házat szerzik meg, melynek kávésgyógjából a híres Kammon kávéház lett. A nemes *Fabritius* család a „Zrinyi” joga. A felsőgellérdi nemes *Parkas* család a régi Sebetyén téri Fillingner tulajdonosa. A lengyel menekültből lett pesti polgárossalából

származó lovag *Libasinszky Vince* es. és kir. mérnök-kapitányé, a Citadella tervezőjéé volt a magyar történelemben is oly nagy szerepet játszó Pillvax joga. A nábobai vagyonú puhói *Marcibányi* család, a Császárfürdő adományozója, a mai Kálvin téren volt hírhedt „Két pisztoly” jogát szerzi meg.

A másik oldalon állanak azok, akik mint kávésgyógok vagy kávésgyógtulajdonosok szereznek nemességet. *Kemnitz* János, pesti polgári parókaborító mester 1787-ben előkelő összeköttetései és vagyon alapján a pest-budai hajóhid pesti hídfőjénél a későbbi Angol királynő helyén megépíti Európa egyik legszebb és leghíresebb kávéházát, a Kemnitzert, melyről Sir *Townson*, gróf *Hoffmann* és gróf *Gvadányi József*, a költő lovasgenerális esodákat írnak. 1796-ban nemességet szerez s címerében ott van a billiárdgolyó. A mai Hajó utcában volt híres Fehérhajó tulajdonosai a *Jenisch*-család 1790-ben magyar nemességet, 1848 után pedig osztrák báróságot kap. *Wittmayer* Mátyás pesti városkapitány, később pesti szenátor, majd polgármester, mint az Aranyborz tulajdonosa 1830-ban kap nemességet. Ugyanígy kapnak nemességet az előbb vaskereskedő remetei és poganyterki *Sebastiani* család, a fűszerkereskedő majd bankár *Wurm*, később almási *Almay* család (kávéházuk a ma is álló Wurm-udvarban volt), valamint az Angol királynő kávéház tulajdonosa, a *Wodiamer* család.

Egykor a serfőzést nevezték aranyos jövedelemnek (*Guldene Nahrung*), a serfőző jogtulajdonosokat Seres Uraságoknak (*Brauerherren*) nevezték, mi is bizvást nevezhetjük ennek mintájára az akkori pesti kávésgyógtulajdonosokat *Kávésgyóg uraságoknak.*

Beviláqua Borsody Béla dr.
és Mazsary Béla dr.

Fejenkint 120 P közteher nehezedik mindenkire Magyarországon

Eber kamarai elnök emlékirata közgazdasági politikákról.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara szeptember 27-iki ülése részletesen foglalkozott azzal az értékes emlékirattal, amely valóságos kormányprogramnak is beillik s amelyet Eber Antal dr., a kamara nagytudású és széles látókörű elnöke készített a jelenlegi válság okairól és a helyzet orvosolásának módozatairól. Ezt a hatalmas és értékes közgazdasági tanulmányt most az alábbiakban részletesen ismertetjük:

A kamara elnöke emlékiratát azzal kezdi, hogy a hazánkban pusztító válság nagyrészen függvénye a világ gazdasági válságnak. A világháború befejezését követő békeszerződés a régi monarchia területén mintegy 20 ezer km hosszúságú új vámvonalat hívtak életre; az egyes államok az önellátás örületébe estek, protekciók, sőt prohibíciós gazdasági politikákba kezdtek és megfeledeztek arról, hogy passzív fizetési mérleggel rendelkező államok passzivitásukat, adósságaikat kamatszolgáltatás és törlesztését csak fokozott exporttal fedezhetik.

Súlyosbította a világ helyzetét az is, hogy a békeidőben nem ismert méretű szociális és kulturális követelményeket állítottak fel a kormányokkal szemben, amelyekre nem volt a kellő fedezet. Az egész világon lényegesen megszaporodott a bürokrácia, s ez a jelenség, a fentebb vázoltakkal együttesen felborította a közületek háztartásának mérlegét, amit viszont csak olyan súlyos adópolitikával lehetett egyensúlyba hozni, hogy a tőkeelőző világ-szerzte megeállt és a magángazdaságok tönkrementek.

Ezek a világjelenségek természetesen nálunk is éreztették hatásukat, s emellett közgazdasági politikánkban is nagy hibák jelentkeztek.

Ha az adópolitikát tekintjük, akkor azt látjuk, hogy Csonka-Magyarország lakosságára a válságot megelőző években 1234 millió pengő, fejenként 143,4 pengő, az 1931-ik évben pedig még mindig 1025 millió pengő, fejenként tehát 120 pengő és 50 fillér közteher nehezedett. Ha az évi 1052 millió pengős közteherrel szemben szántóföldi termelésünk értéke mindössze 1042 millió pengő volt, akkor megdöbbenéssel eszmélünk rá, hogy a közterhek összege nagyobb volt, mint mezőgazdasági termelésünk bruttó értéke.

Eber Antal ezután arra mutat rá, hogy há-bár a kamara nem érzi magát se illetékesnek, se jogosultnak, hogy a kormány helyett gazdasági programot adjon, mégis helyén való, ha mint az ország egyik legnagyobb érdekép-

SAJÁT ÉRDEKÉT MOZDITJA ELŐ, a fogyasztóközönység óhaját teljesíti minden kávé, ki **CSILLAGHEGYI ÁSVÁNYVIZET RENDEL**

ARANY is csak akkor érték,
ha van hozzá jó EGÉSZSÉG

Hasznos tudni,

hogy a derűs hangulat, a jó közérzés mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ. Szorulásban szenvedőknel, emésztési hiányoknál pedig

Schmidthauer **Igmándi** keserűvíze természetesen **legjobban bevállik.**

Az Igmándi vízhasználati utasítással mindenütt kapható.

viselete nyíltan feltárja a bajok diagnózisát és megjelöli azokat az intézkedéseket, amelyeket kívánatosnak, sőt szükségesnek tart.

Mindenekelőtt le kell bontani a nagy közterheket. Az 1932—33. költségvetési évre megszavazott állami költségvetés 806 millió pengős keretű. Mintegy 400 milliót tesznek ki egyéb közületek, a főváros a vármegyék és városok kiadásai, úgy hogy az ország lakosságának mintegy évi 1200 millió pengőt kell beszovalgatnia. Ezzel szemben az adóhátralékok összege 1931 december 31-től 1932 május 31-ig 230 millióról 282 millió pengőre emelkedett. A közületek tevékenységi keretét tehát sürgősen le kell bontani, meg kell szüntetni az állami üzemek deficitis működését és kommerciális alapra kell helyezni azok irányítását.

Ezután nemzetközi adósságaink rendezéséről szól a kamara emlékirata. A Nemzetek Szövetsége pénzügyi bizottsága által 4000 millió pengőre becsült adósságunk kb. évi 300 millió pengőre amortizációját csak úgy teljesíthetjük, ha 1932 első felének külkereskedelme alapján hozzávetőleg 300 millióra számított évi kivitelünket erre a célra fordítanánk. Ez mászóval annyit jelent, mint ha Magyarország bevitelét teljesen megszüntetné s külkereskedelmi mérlegét 300 millió aktívummal zárná. A megismélt és hiábavaló erőfeszítések helyett célravezetőbb volna fizetési nehézségeink elgyógyulási tisztázni s a külfölddel, köztül, hogy addig, amíg mezőgazdasági kivitelünk jelenlegi nehézségei s a mostani alacsony terményárak fennállnak, nem tudunk a külföldnek fizetni. A hazai birtoklásban lévő kötvények kamatoztatását lehetőleg változatlanul kellene hagyni, ellenben a külföldi kézben lévő kötvények tekintetében a teljes moratóriumot kellene egyoldalú elhatározással kimondani azzal, hogy az ily külföldi követelések birtokosai állami serpenyket kapnának, amely serpeny sorsáról az állam a hitelezéssel akkor állapodnék meg, amikor a fizetések újrafelvételét a világgazdasági helyzet megengedi.

A devizaszázkódásról, az adóreformról és külkereskedelmünk útjairól találunk ezek után alapos útmutató elgondolásokat az emlékiratban. A mai rendszer helyett Éber Antal korlátolt szabadforgalmat kíván a devizák felosztása terén, külkereskedelmünkben pedig egyetemes vezetést sürget, mert exportunk visszaesése szinte katasztrófális méretű, amelyen csak Ausztria tesz túl.

Az adóreformmal kapcsolatban az egyenesadó-törvények alapvető módosításával foglalkozik. Megállapítja, hogy a mezőgazdasági birtokok súlyos megadóztatásával párhuzamosan az ingó tekevagyon alig járult hozzá a jövedelmi adóbevételekhez: 1931-ben a jövedelmi adó alapjával megállapított jövedelemnek csak egy felszázaléka esett tekevagyonra. Miután 329.000 jövedelmi adóalany közül 290.000-nak a jövedelme nem nagyobb 6000 pengőnél, ezek viszont alig szolgáltatják az adóbevételek 25 százalékát, helyesebb volna a racionalizálási kormánybiztos javaslatát haladéktalanul elfogadni s a kisebb fundált jövedelműeket a tárgyi vagyonadó egy százalékos felemelésével a vagyonadónál megfogni.

Végül több mulasztásra mutat még rá Éber Antal ebben a nagyszerű tanulmányában, a melyet azzal zár, hogy nem folytathatjuk tovább a külföldről való csodavárást, hanem sürgősen segíteni kell magunkon.

(Ipartestületek Lapja).

Springut Henrik

tojásnyákereskedő
Budapest, VI. Vasvári Pál u. 11.
Tel.: Aut. 217—54
Számos budapesti
kávéház, étterem és vendéglő állandó szállítója

Szegő Nándor

Parkettasztalos

Bpest X, Bihari u 8
Telefonhívó: 35-8-61.

HIVATALOS RÉSZ

A m. kir. belügyminiszter rendelete a kávéházak és klubok táncateadélutánjai és estéi tárgyában.

„Hivatali elődöm 107.475—1932. B. M. sz. körrendelete értelmében egyesületek és klubok, amennyiben arra alapszabályaik módját nyújtanak, egyesületi (klub) helyiségeikben kizárólag tagjaik és ezek legközelebbi hozzátartozóik részére külön rendőrhathatósági engedély nélkül rendezhetnek ugyan ú. n. rögtönzött táncot, de ezért semmiféle díjat nem szedhetnek.

E rendelkezés ellenére több oldalról érkezett hozzám panasz amiatt, hogy egyes klubok, egyesületek, kaszinók helyiségeiben rendőrhathatósági engedély nélkül rendszeresen (üzletszerűen) táncmulatságokat, táncestélyeket, táncal egybekötött teadélutánokat, műsoros estéket rendeznek, amelyeknek burkolt belépődíj, kötelező fogyasztás, ruhatári díj stb. megfizetése ellenében bárki résztvehet.

Az egyesületek (klubok, kaszinók) e tevékenységükkel nemcsak a táncanítással hivatászerűen foglalkozó táncmestereket, továbbá a mulató- és szórakozóhelyek tulajdonosait, hanem az államkincstárt is megkárosítják, mert az említett szabálytalan módon a hivatkozott számú körrendeletbe ütköző eslekményekkel mindennemű illeték megfizetése alól mentesülnek.

Ha egyesület, klub, kaszinó bárminő díj szedése mellett, bárki részére táncmulatságot, táncal egybekötött teadélutánt, stb. rendez, erre — a 64.573—1901. B. M. sz. rendelet értelmében az illetékes elsőfokú rendőrhathatóságtól engedélyt kell kérnie.

Arról is tudomást szereztem, hogy egyes rendőrhathatóságok kávéházi és éttermi üzemek külön helyiségeiben táncmulatság, illetőleg táncal egybekötött alkalmi összejövetelre a kávéház, illetőleg étterem tulajdonosai részére is adnak engedélyt, holott ily helyiségekben az említett célra engedélyt — a 206.441—1926. B. M. sz. rendelet értelmében — csak egyesület vagy más zártkörű társaság részére szabad adni.

Felhívom ennél fogva Címedet, utasítsa az alárendelt hatóságokat, hogy az említett rendelkezésekhez szigorúan alkalmazkodjanak, az egyesületeket, klubokat, kaszinókat pedig figyelmeztessék, hogy a 107.475—1927 B. M. sz. körrendeletben foglaltakat pontosan tartásák be.

Ha pedig akár Címed, akár az alárendelt hatóságok arról győződnenek meg, hogy egyes klubok, kaszinók, egyesületek e rendelet rendelkezéseit megszegnek, ellenük a fennálló rendelkezések értelmében járjanak el és egyúttal a részemről is esetleg szükséges intézkedések céljából — hozzám is tegyenek jelentést.

Dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferenc
m. kir. belügyminiszter.

*

Budapesti KávésoK Ipartestülete.

892—1932.

FELHÍVÁS.

Tisztelt kartársak!

Utóbbi időben több oldalról jelentették, hogy egyes vendégek kártyát magukkal hozzajátékdíjakat nem szednek, sőt megengedik, hogy egyes vendégek kártyát magukkal hozzanak és azokat díjmentesen használhassák.

Minthogy a székesfőváros a nyilvános helyeken folytatott játéki díja után vigalmi adót szed és ennek behajtására minden törvényes eszköz rendelkezésére áll, figyelmeztetjük az összes kartársakat, hogy ez az eljárás a fennálló törvényes rendelkezésekbe ütközik és mint adóesélyes súlyos büntetés alá esik.

Ezenfelül, amennyiben ily esetek az ipartestület elnökségének tudomására jutnának, kénytelenek leszünk az ipar tisztességének megvédése céljából a tisztességtelen verseny miatti eljárást haladéktalanul megindítani.

Ez alkalommal egyben felhívjuk kartársainkat arra, hogy amennyiben tudomással bírnak arról, hogy nyilvános étkezési helyeken (kávémérés, cukrászda, korema) játékdíjat nem számítanak vagy pedig magánlakásokban megalakult bridge- és rummyszalokban kártyajátékot folytatnak, esetleg ezekben ételeket és italokat szolgáltatnak ki, ezek címét haladéktalanul közöljék ipartestületünk irodájával, hogy e visszaélések ellen az illetékes hatóságoknál a feljelentést megtehessek.

Budapest, 1932 október 8.

Kartársi üdvözléttel

Dr. Havas sk.,
főtítká.

Mészáros sk.,
elnök.

Értizetek
óta

kiváló kávéízesítőnek
bizonyult
a valódi Franck.

Pálpusztai sajt, Heller
doboz emmenthal, Derby sajt

kávéházakban
nélkülözhetetlen

HÍREK

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Október 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Október 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti és rokkantellátási adó.

November 5-ig megfizetendő a negyedik negyedévi házbér első részlete.

November 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

November 10-ig tartoznak az adóközfösség tagjai a november havi fényüzési és forgalmi adó-átalányukat megfizetni.

November 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközfösségnek.

Megindult a gyűjtés a munkanélküli kávéházi alkalmazottak javára. A járulékok hetenként beküldendők az ipartestület irodájába.

A kávéházi zenekarok forgalmi adója. A m. kir. pénzügyminisztérium utasítására a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság összeírta a kávéházakban játszó zenekarokat. Beszerzett információink szerint ez összeírásnak az a célja, hogy az egyes kávéházakat kategóriákba osztják és az ott játszó zenekarok ez osztályozásnak megfelelő forgalmi adóátalányokat tartoznak leróni. Megjegyezzük, hogy az átalány fizetésére nem a kávé, hanem a zenekarvezető köteles, azonban az összeírás-hoz szükséges adatokat rendelkezésre kell bocsátani.

Házasságkötés. Díszes esküvő ment végbe f. hó 12-én délután háromnegyed 7 órakor a belvárosi plébánia templomban. Keszev Vince, a szállodás és vendéglős ipartestület népszerű elnökének leánya, Krisztina Mária esküdtött örök hűségét ifj. Rákosi Nászay Károly okl. gépészmérnöknek. A templomot megtöltő díszes közönség nagy szeretettel üdvözölte úgy az ifjú párt, mint az örömszülőket.

Jezsovics János államtitkár nyugdíjban. A lapok közlései szerint Jezsovics János államtitkár, a kereskedelemügyi minisztérium ipari osztályának sok éven át volt vezetője, nyugdíjba ment. Jezsovics János államtitkár, ki az utóbbi évek ipari törvényeinek előkészítője és végrehajtója volt, mindenkör az ipari érdekek lelkes támogatójának bizonyult. Egy hosszú tisztviselői pályára gyakorlati tapasztalataival mindig felismerte az ipar szükségleteit és érdekeit és nehéz időkben nagy meg-

Kantos testvérek Rt.

festő, mázólo és
tapétázó iparüzem

Budapest, VI. Horn u. 5. Tel.: 19-4-51 18-5-23
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázólo és
falkárpit munkáit művészi kivitelben végezzük.

KOLÉNYI KORNÉL

konzervgyár, Budapest

Cég alapítva 1879. Telefon: J 323—00

Jamlei elsőrangúak!

Kajszimbarack-iz minőség-
ben felülmúlhatatlan!

Kapható:

Budapesti KávésoK Áruforgalmi Rt.
Bpest, VIII, József krt 38. Tel.: J 392-77

értéssel igyekezett kiegyenlíteni az ellentétes érdekeket. Amikor az aktív munka mezejéről a megérdemelt pihenésbe távozik, őszinte sajnálattal veszi ki a kezét. — Utódja, mint halljuk, Palla Aurél miniszteri tanácsos lesz, aki mint Jezsovcics államtitkár helyettese már eddigi működése folyamán is megmutatta, ha az ipari kérdések intézése és elbírálása az ő kezében is a legjobb helyen lesznek.

Gyűjtés a munkanélküliek segélyezésére. Lapunk legutóbbi számának vezércikkében felhívtuk kartársainkat a munkanélküliek javára való gyűjtés megindítására. Minthogy az őszi időszak immár beállott és a segélyakció megindítása küszöbön van, ismétellen kérjük a gyűjtésnek minden üzletben való megindítását és a gyűjtött összegeknek az ipartestület pénztárába való eljuttatását.

A Szesztilalomelleni Nemzetközi Liga, melynek a Libertas egyesület a magyar csoportja, a folyó esztendőben a rossz gazdasági viszonyok és a devizakorlátozások miatt kongresszust nem tartott, hanem csak tanácsa ült össze ülésre. Az ülésen Németország, Ausztria, Dánia, Franciaország, Nagybritannia, Hollandia, Olaszország és Svájc képviseltették magukat. A tárgyszorozaton a következő programpontra szenteltek: Költségvetésmegállapítás, a holland csoport megalakulásának bejelentése, amelyben a holland bor, sör, likőr és egyéb szeszkereskedelmek érdekképviseleti foglalkozást helyet, egy új alelnök megválasztása, valamint egyéb kérdések. A tanács az angol delegátus meghívására elhatározta, hogy amennyiben közbejött akadályok abban nem hátráltatják, legközelebbi kongresszusát 1933-ban Londonban tartja meg. A tanácsüléssel kapcsolatban De Luze báró, a Liga elnöke rendkívül érdekes beszámolót adott amerikai tanulmányútja alapján az amerikai prohibíció jelenlegi helyzetéről.

A svájci prohibícióellenes liga új neve. Mint a Libertas egyesülettel közlik, a Nationale Vereinigung Schweizerischer Prohibitionsgegner, amely a szesztalomalomelleni liga svájci csoportja, taktikai okokból új nevet vett fel: Centralstelle gegen die Prohibition. A svájci csoport címe továbbra is Bern, Seilers'rasse 7.

Az alkohellátás új szabályozása Finnországban. A szesz és bor eladásának újabb szabályozása eléggé liberálisnak tekinthető, még a prohibíció előtti állapottal összehasonlítva is. Az új törvény különben az ú. n. local option elvét teljesen feladta, amennyiben az egyedárusítást ellátó társaságnak joga van a szeszitalok kicsinybeni eladását és kimérését az összes városokra kiterjeszteni. A szesz italok adói jelenleg eléggé mérsékeltek és a borok behozatali váma sem túl magas.

Az amerikai elnökválasztás és a szesztalomalom. Mint ismeretes, a november havában megtartandó elnökválasztással kapcsolatos küzdelem első része a nyár folyamán végződött, hogy az Egyesült Államok két nagy pártja, a republikánusok és a demokraták jelöltjeikben megállapodtak, az előbbieket a mostani elnök Hoover, az utóbbiak Roosewelt személyében. Megállapítható, hogy mindkét párt nagy általánosságban a prohibíció kérdését állította a választási küzdelem központjába, megállapítván a maga prohibíciós programját. A programokból megállapítható, hogy a republikánusok a prohibícióra vonatkozólag meglehetősen konzervatív álláspontot foglalnak el és csak félgondmenyekre kaphatók, míg a demokraták a prohibíciós törvény teljes revízióját kívánják. A republikánusok az egyes államok polgárainak állásfoglalására bízzák a kérdés megoldását, azzal a fenntartással, hogy a szövetségi kormány hatáskörébe tartozik azon államok megvédése, melyekben a prohibíciós törvény továbbra is megmarad, különösképpen polgárainak védelme a szeszfogyasztással kapcsolatos minden visszaéléssel szemben. Ez a formula azonban senkit sem elégit ki, amennyiben a törvény bármilyen revíziója a szárazok szerint a prohibíciós ügy elárulása volna, viszont a nedvesek szerint pedig ez a programnyilatkozat határozottan kétértelmű. Ezzel szemben a demokraták állásfoglalása rendkívül világos. Az ú. n. Woolstead-törvény teljes módosítását kívánják oly módon, hogy a szesz italok előállítására és forgalombahozatala teljesen az egyes államok hatáskörébe tartozzék a szövetségi kormány minden ellenőrzése nélkül. Az előjelekből úgy látszik, hogy a republikánus szavazók tekintélyes része, családva pártjuk bizonytalan ígéreteiben, a demokrata jelöltre adja szavazatait. Amennyiben pedig a de-

mokrata jelölt kerülne ki a választási küzdelemből győztesnek, a prohibíciós törvénynek nem ugyan általános, de legalább államokinténi nagymértvű módosítása várható. E tekintetben különösen a jelenlegi súlyos gazdasági helyzet követeli parancsolóan az állami költségvetésből azoknak a millió dollároknak a törlését, amelyeket a szesztalomalom ellenőrzésének szolgálatára immár hosszú évek óta fel-emészt. A prohibíció közeli bukásának előjelét érzik társadalmi szervezeteik is, amelyeket politikai vezetők egymás után cserbenhagynak és ipari mecénásaik az eddig folyósított támogatásukat beszüntetik.

Állatorvosi Főiskola — mint tejúr. Sok panaszok között van egy különös sérelmük a fűszereseknek. Azt mondják, hogy új konkurensük támadt az Állatorvosi Főiskola új üzemeiben. Az Állatorvosi Főiskola ugyanis felcsapott tejtermelőnek és a főváros szegényebb lakossága újabbán itt vásárol tejtejt. Nem tudjuk, hogy a sokat emlegetett tejrendelet, amely, úgy látszik, csak a kiskereskedelmek okoz károkat, mennyiben engedélyezi a tejárusítást az Állatorvosi Főiskolán? Ez a hír első pillanatra hihetetlennek látszik, azonban a környékbeli fűszeresek már több ízben panaszt emeltek emiatt a Fűszerkereskedők Országos Egyesületében.

Hogyan dolgozik a tejkartel. Egy vidéki lapban olvassuk a következő tanulságos és jellemző történetet:

A tejkartel kiterjeszkedett a vidékre is. A dolog nem ment mindenütt simán. A vidék konzervatív. Egyik-másik helyen akadályokba ütközött a terjeszkedés. De a kartel nem jött zavarba. Ha nem használ a rendes üzleti politika, segítségül veszi a jótékonyt is. Tápé községben a régi tejkereskedő sehogyse volt hajlandó a tejkartel kötelékébe lépni. A tejkartel megbízottja erre felkereste a kisbíró- és megkérdte:

— Hány liter tejt fogy el naponta Tápé községben?

— Körülbelül ötszáz.

— Dobja ki kisbíró úr a községben, hogy holnap reggeltől kezdve Tápé község minden lakosa a községhezán teljesen ingyen ugyanannyi tejt vehet át a tejkarteltól, mint amennyit eddig pénzért vásárolt.

Másnap megjelent a tejkartel autója ötszáz liter tejjel és azóta ingyen kap Tápé község a tejkarteltól 500 liter tejt. A kartel jól tudja, hogy Tápé régi tejkereskedője nem soká bírja ezt a versenyt és hogy a napi ötszáz liter ingyen tejt igen jó kartelbefektetés.

A sütők és a tejfiók. Nemesuk a nagyközönség hangoztatja panaszait a tejkartel ellen, amelynek működése lehetetlenné teszi, hogy a nagyközönség olesó tejhez jusson, de külön panaszuk van a sütőiparosoknak is. Rámutatnak arra, hogy a tejesarnokok fiókjai indokolatlan konkurrenciát támasztanak a sütőknek, nemesuk azzal, hogy a sütőipar termékeit árusítják, hanem azzal is, hogy vizonteladókát is kiszolgálják. A sütők sürgős orvoslást kérnek sérelmükre.

Mozgalom a debreceni páros kolbász jóhíréért. Debrecen legtekintélyesebb hentesiparosai mozgalmat indítottak meg a „debreceni pároskolbász” jóhíréért. Az akció vezetői azt panaszolják, hogy egyes városokban „debreceni pároskolbász” elnevezéssel silány és rosszminőségű árut hoznak forgalomba, ami nagyon árt az igazi debreceni kolbász hírnevének és csökkent az exportlehetőséget is. A debreceni hentesek az ipartestületen keresztül a kereskedelmi miniszterhez fordulnak és kéri, hogy adjon ki olyan rendeletet, amely más városok hentesinek megtiltja, hogy készítményeiket „debreceni pároskolbász” elnevezéssel hozzák forgalomba. A henteszakosztály azt kívánja, hogy a más városokban készített ilyenemű árut csak „debreceni módra” készített kolbász” elnevezéssel lehessen árusítani.

Debrecen hentesi törvényt kérnek a „debreceni” védelmére; megengedik ugyan, hogy más városokban is csináljanak füstölt kolbászt, mely nem Debrecenben készült. Világos, hogy Szeged hasonló joggal kérhetné a szegedi halászlé, Miskolc pedig a miskolci kossonya védelmét. Persze, tévedésben vannak a debreceniek; a törvény nem azért védi a

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
Budapest VII, Klauzál u. 8. Telefon: J. 38-5-58 és 35-8-59
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebb berendezéssel Legkíméletesebb mosási rendszer

tokaji bort, mert ugyanolyan bort másutt nem lehet termelni; ugyanolyan kolbászt azonban, mint a debreceni, másutt is lehet termelni, sőt még jobbat is, a név „védjegyzése” tehát semmiképpen sem lehetséges. Sokkal okosabb volna, ha a debreceniek sohasem lennének megelégedve a termékeikkel, hanem mindig igyekeznének a jónál még jobbat produkálni. Mivelhogy ez lehetséges.

A munkáltatók társadalombiztosítási befizetéseinek elszámolása. Régi panasz a munkáltatóknak, hogy a társadalombiztosításban befizetett összegekkel elsősorban a késedelmi pótléktartozásuk törlesztek. Hogy milyen súlyos következményei vannak ez eljárásnak, annak folytán, hogy a tőketartozás a folytonos fizetések dacára is esetleg egészben fennáll, az közismert tény a szakma tagjai előtt. Az OTI közgyűlése most elfogadja azt a javaslatot, mely szerint a „befizetett összeget mindenkor a fizető munkáltató legközelebbi tartozására kell elszámolni; a kielégítés sorrendjében a tőkének minden egyes előírt részleget megelőzi a vele egyidőben előírt késedelmi pótléket.” Kívánatos lenne, hogy ezt az alapszabálymódosítást a minisztérium is mielőbb jóváhagyja.

A játékkártyák új bélyegilletéke. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a játékkártyák után megállapított bélyegilleték helyett 1 pengő és 2 pengő bélyegilletéket kell leróni. Azokat a játékkártyákat, amelyek után az eddig érvényben volt bélyegilletéket a jelen rendelet életbelépeségig lerótták, a kártyagyárosok és a játékkártyák eladásával iparszerűen foglalkozók át bélyegzés nélkül árusíthatják. Társaságokban vendéglőkben és kávéházakban az ilyen játékkártyák át bélyegzés nélkül használhatók. Ez a rendelet szeptember 15-én lépett életbe.

Badacsonyi fajborok

Megbízható beszerzési forrása a Badaacsonyi Szőlősgazdák állami ellenőrzés alatt álló Pincészövetkezte budapesti mintaraktára, Budapest, VIII., Rákóczi-út 9. (Bejárat az Eszterházy utcából.) Telefon: J. 302—12.

Bajza Sándor és Czrha Gyula

okt. gépészmérnökök, Budapest, V. Falk Miksa u. 32
Telefon: Aut. 271-47 — Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, egészségügyi berendezések, villany-szerelés, átalakítások és javítások, tervezések.

Watterich Adolf

műlakatos, Budapest, II Henger u. 13. Tel.: 51-2-63
Alapított 1880. Fennáll 50 éve. — Speciális kávéházi tűzhelyek készítése és javítása, terraszrácok készítése felállítás, napellenzők, rollók stb.

FRANÇOIS PEZSGŐ

Márványból épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készíti **KRONEMER DÁVID** márványipari üzeme. Bpest. X. Szálás u. 44. Tel.: 41—2—43

Kristály forrásvíz legyen mindennapi itald!

Milyen büntetést kaphat a jogosulatlan iparúzó? A jogosulatlan iparúzás esetén a közigazgatási hatóság, mint független bíróság jár el és szabad mérlegelésükre van bízva, hogy adott esetben milyen büntetést alkalmaznak. Nincs általános jogszabály, hogy vizsgálással szemben feltétlenül elzárási büntetést szabjanak ki, de miután az ipartestületek az ilyen jogosulatlan iparúzás miatt indított kihágási eljárásban szakképviselőként részt vehetnek, nincsen akadályuk annak, hogy a szakképviselők az enyhének talált ítélet súlyosításáért fellebbezéssel éljenek.

Megalakult az első vendéglős esztergályosok egyesítése. A debreceni Vendéglősök, Szállodások és Kávéosok mindig nagy súlyt helyeztek a tanoncoktatásra és a debreceni Vendéglős Tanonciskola fejlesztése és az ifjúság nevelése érdekében sohasem zárták el anyagi áldozatuktól. A vendéglős ifjúság erkölcsi, testi és szellemi nevelése érdekében most alakult meg a szakiskola esztergályosok, amely az iskola megalapításában és fejlesztésében elvitatlan érdemeket szerzett néhai Németh András a debreceni Arany Bika és Angol Királynő szállodáknak évtizedeken át volt tulajdonosa nevét viseli.

A Budapesti Montagszeitung ajánlata. A 35 év óta fennálló Budapesti Montagszeitung, mely főleg a Budapestre érkező idegenek informálására szolgálja, felajánlotta, hogy testületünk tagjainak előfizetés esetén 2 példánynál egy harmadik példányt ingyen szállít úgy, hogy

2 példányra való előfizetésnél 3 példányt
3-4 példányra való előfizetésnél 6 példányt
5 példányra való előfizetésnél 8 példányt
6 példányra való előfizetésnél 9 példányt
díjmentesen bocsát rendelkezésre. Amikor ezt az ajánlatot kartársaink tudomására hozzuk, felhívjuk, hogy a lapot előfizetéseikkel támogassák.

Ipari közigazgatás

Mikor hozható a bor forgalomba tokaji (tokajhegyaljai) szamorodni néven? Tokaji (tokajhegyaljai) szamorodni néven csak oly bor hozható forgalomba, amely a tokajhegyaljai borvidék zár területén fekvő hegyi szőlőben termelt furmint, hárslevelű vagy muskotály szőlőfajtából szüreteltetett s amely legalább 13 térfogat százalék szesz- és legalább 2,2 súlyszázalék cukormentes extrakttartalommal bír (100 köbcentiméter borban legalább 2,2 gr. cukormentes extract).

Az adóügyi jogorvoslatok halasztó hatálya. Aki az elsőfokú adókirovás elleni kérelmet jogorvoslatként, fellebbezésnek érdemi elintézéséig a kivetett adónak egyelőre csak azt a részét tartozik fizetni, amelynek jogosságát és helyességét nem támadta. Ha azonban a megelızı évre kivetett ugyanez az adója több volt a fellebbezésben elismert adóösszegnél, akkor a jogorvoslatnak csak a múlt évi kivetést meghaladó többletre van halasztó hatálya. A másodfokú hározat ellen benyújtott panasziratnak, egyáltalában nincs halasztó hatálya, a másodfokon kivetett adó tehát a panasz ellenére teljes összegben behajtható.

Az üzemetódlás kérdésének szabályozása. Tekintet arra, hogy a múlt év utolsó napján kibocsátott kormányrendelet értelmében az üzemetódlást nem lehet megállapítani akkor, ha az üzemet az új tulajdonos árverési tétel vagy csődeljárás, illetve kényszerregyezési eljárás során szerezte meg és a szerzés tekintetében risszhiemesség nincsen, az OTI közgyűlése az igazgatóság javaslata alapján szükségességnek látta annak kimondását, hogy álláspontra szerint az üzemetódlást nem lehet megállapítani akkor, ha az előző üzemet helyén vagy annak közelében nyíltott üzemet tulajdonosa a helyiséget a háztulajdonostól bérlő, az előzőleg ott fennállott üzemet berendezéséből, illetőleg felszereléséből semmit át nem vesz és az üzemetnyitás tekintetében az előzőleg ugyanott fennállott üzemet társadalombiztosítási tartozására irányuló rosszhiemesség nincsen.

Működési tevékenységet nem folytatott üzemet átadása. Az egyik kerületi választmány az üzemetódlást felmentette az üzemetódló terhén

fennálló társadalombiztosítási járulék megfizetése alól azzal az indoklással, hogy üzemetódlással és ezzel kapcsolatban az üzemetódló felelősséget nem lehet megállapítani akkor, amikor az új üzemetódló az üzemet árverési vétel útján szerezte meg, másrészt az üzemet fogalma tényleges működését, tevékenységét, termelvények előállítását és értékesítését stb. tétellez fel, üzemeten kívül helyezett malmot tehát üzemetnek tekinteni nem lehet. Ennélfogva az üzemetódlást sem lehet megállapítani. Ezt a határozatot a választmány elnöke a Munkabiztosítási Bíróságnál fellebbezte, ahol is a választmány határozata helyben hagyott. E bírói ítélet ellen ugyanazon választmányi ellenfellebbezéssel élt a Munkabiztosítási Felsőbíróhoz. Az OTI igazgatósága határozatával hozzájárult a kerületi választmány határozatához és a benyújtott fellebbezést visszavonását rendelte el.

Az elmulasztott bejelentés miatt pótlólag kiírt járulékok teljesen a munkaadót terhelik. A be nem jelentett alkalmazottak után a munkaviszony megszűnése után pótlólag kiírt járulékokat teljes egészében a munkaadó tartozik megfizetni. A biztosításra kötelezettek után fizetendő járulékokat a munkaadó — az 1925:XXXIV. tc. alapján, nyugdíjban részesülők kivételével — tartozik befizetni. Jogában áll ugyan a járulék felét a munkás fizetéséből levonni, de ez csak joga, melylyel tetszés szerint élhet vagy sem anélkül, hogy ez a járulékfizetési kötelezettséget érintené. Az a munkaadó, aki a fent említett törvények ellenére a munkaviszony megszűnése után a munkavállaló fizetéséből levonja a kiírt járulék felét, törvénybe ütköző eseteleményt követ el és mint kihágás, két hónapig terjedhető elzárással és 600 pengő pénzbüntetéssel is büntethető. A baleseti biztosítási járulékok és díjak a törvény rendelkezése szerint kizárólag a munkaadót terhelik és a munkaadó ezeknek a felét vagy bármilyen hányadát sem háríthatja át munkására. E járulékok és díjak tehát akár rendes időben, akár pótlólag történik is a kirovás, teljes egészében a munkaadót terhelik.

Ujabb döntés az üzemetódlás kérdésében. A munkabiztosítási felsőbíró az a napokban hozott határozatában kimondta, hogy az üzemetódlás két hónapi üzemetzűnet esetén már rendszerint nem állapítható meg. Annál kevésbé állapítható meg az üzemetódlás olyan esetben, ahol az üzemetódló máshová költözött és ott tovább folytatja üzemeti tevékenységét. Ebben az esetben a vevőkörönösségről ugyanis nem lehet szó.

Iparos alkalmaztatása. Az ipartörvény megállapítja az iparúzás általános és különös feltételeit s ha valaki ezeknek a feltételeknek megfelel, iparjogviszonyt csak az nyerhet, akinek másféle keresete, munkája nincsen. A kialakult joggyakorlat szerint valaki önálló iparos és ipari alkalmazott egyidejűleg nem lehet. Az önálló iparos azonban bármikor megteheti, hogy iparának gyakorlásával hosszabb vagy rövidebb időre felhagy és mint segéd munkába áll. Amennyiben az iparos megélhetése érdekében munkakönyvet kénytelen váltani, ezért nem lehet tőle iparjogviszonyának beszoállítását követelni s ilyenkor iparjogviszonya mindaddig hatályban marad, míg iparának teljes szűnetelése az 1922:XII. tc. 71., illetve 72. paragrafusában megállapítható időtartart el nem éri.

Több iparágat folytató iparos tanonctartási joga. A tanonctartási korlátozásáról intézkedő 152.288—1931. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet úgy értelmezendő, hogy a több szakmát űző iparos minden iparágban — amelyben tanonctartási joga van — legfeljebb 2—2 tanoncot tarthat. Abban vagy azokban az iparágakban, melyekben rendszerint két segédnél többet foglalkoztat, minden további segéd után legfeljebb egy tanoncot szerződtethet.

A munkaadó köteles gondoskodni a tanoncok tanszereiről az 1922. évi XXII. tc. 116. paragrafusa értelmében. Joga van azonban a törvény 85. paragrafusának 7. pontja értelmében ahhoz, hogy a tanszerződéskötés a tanoncok beszerzésének költségeit áthárítsa a tanoncra is, illetve annak törvényes képviselőjére. Azért, mert ezt teszi — a kamara elvi döntése szerint — a tanszerződéskötést az iparhatóságok (ipartestületek) még nem ta-

gadhatják. Viszont csak helyeselni lehet az ipartestületnek azt a törekvését, hogy ugyanolyan, szegény tanoncoknál a tökéreosabb munkaadót arra igyeksenek rábírn, hogy a tanoncok tanszereinek költségeit a tanszerződéskötésben önként vállalják.

Nagykorúsított egyének kötelesek leventegyakorlatokon résztvenni. Felmerült a kérdés, hogy a nagykorúsított, de 21. életévüket be nem töltött egyének kötelesek-e leventegyakorlatokon résztvenni. Tekintettel arra, hogy a törvény értelmében a 21. életévüket be nem töltött egyének kötelesek a gyakorlatokon résztvenni, a nagykorúsítás nem mentesít senkit sem a leventegyakorlatokon való részvétel alól.

A hírvérvontó magatartás megállapítására elegendő, ha a hirdetés szövege alkalmas arra, hogy a hirdetés olvasója a hírvérvontó kijelentéseket a keresettel fellépő versenytársra értse. (Kuria 1932. jan. 12. P. IV. 4384—1930. szám.)

Családtag fizetése. A szülő háztartásában eltartott családtagokat a szülő gazdaságában kifejtett munkájáért külön kikötés nélkül díjazás nem illeti és tevékenységük eredménye a szülő javára esik. K. I. 8232—1929., 1932. III. 17. Pap.)

A jövedelmi adópótlék csökkentése. A kormány a legutóbb megjelent 2030—1932. M. E. sz. rendelet 11. paragrafusának 9-ik bekezdése értelmében, ha az adózó igazolja, hogy valamely az 1932. évi jövedelemadó kivetés alapjául szolgált, meghatározott összegű jövedelem — aminők házbér, üzletbér (alkalmazotti fizetés) — az adózótól független körülmények folytán legalább 10 százalékkal tartósan csökkent ezen esetben a jövedelemadó-pótléknak a jövedelem csökkentésének idejében még esedékessé vált részei megfelelően mérsékelhetők, függetlenül attól, hogy maga a jövedelemadó mérsékelhető-e vagy sem. Az ilyen meghatározott jövedelem csökkentése az illetékes adófelügyelőségnek haladéktalanul bejelentendő. A beadványok e hó végéig nyújtandók be. Akiknek részére kivetés még nem kézbesített vagy a kivetés jogorvoslat alatt áll, az a kivetés kézbesítése, illetve a jogorvoslati eljárás befejezése után adhatja be a kérvényt.

Ipartestületi tisztség alapja a passzív választói jog. Az 1884:XVII. tc. 136. paragrafusa szerint az ipartestületekbe választhatók azon választóképes testületi tagok, akik legalább három év óta a város vagy község területén mint önálló iparosok működnek. A passzív választójog alapja tehát a tényleges ipari működés. Ha tehát valaki tényleges ipari működést nem folytat és iparjogviszonyát az iparhatóságnak visszaadta, automatikusan megszűnik ipartestületi választott tisztsége is. Hogyha azonban valaki betegség vagy egyéb címen rövid ideig szűnetelteti az iparúzást anélkül, hogy iparúzást jogviszonyát visszaadná, ipartestületi tisztsége automatikusan nem szűnik meg.

Más szakmára való áttérés. Az 1932:XII. tc. 24. paragrafusának alkalmazása szempontjából nem jöhet számításba az olyan önálló iparúzás, amely az ügy elbírálásakor már megszűnt. A törvény világosan azt mondja, hogy a kivételes kedvezésre csak olyan iparosok tarthatnak igényt, akik „valamely képesítéshez kötött ipart önállóan gyakorolnak”. Ha tehát valaki a kérelem előterjesztésének idejében önállóan ipart nem gyakorol, igényt nem tarthat a törvény 24. paragrafusában meghatározott kedvezményre.

A kivételesen nyert iparigazolvány hatálya a kedvezményezett halálával megszűnik. A kereskedelemügyi miniszter 1927-ben különösen méltányosságból kivételesen megengedte, hogy özv. B. J.-né kenyérsütőipari képesítésének igazolása céljából szakvizsgát tessen. Az illető a vizsgát letette és ennek alapján elnyerte a kenyérsütésre szóló iparigazolványt. Az özvegy elhunytával annak iparigazolványa alapján az ipart unokája kívánta üzni addig, míg nagykorúságát eléri. Az iparhatóság az özvegynek a szándékának tudomásulvétele érdekében előterjesztett kérdés elintézésé során felmerült az a kérdés, vajjon a kivételes kedvezmény alapján szerzett iparigazolvány áthárítására is nyújt-e lehetőséget az 1922. XII. tc. 7. vagy 8. paragrafusa. Kamaránk

KISS SANDOR

műszialos
Budapest, VIII., Gólya ucca 25. sz.
Vállal kávéházi butorberendezést. Végezte: a Magy. Száll. és Vendéglős Ipartestület Szakisk. Stambul. Bodó, Elyz kávéházak munkálatait.

Láng Tibor

rádiólaboratóriuma.
Vállal átalakítást, javítást.
Olesó gramofon erősítők.
Népszínház ucca 45. Telefon: 4-35-48.

Kávéházak renoválását nitrocellulose anyaggal vállalja

Pecsek István műszialos
faipari vállalat
Budapest, IX, Lillom u. 52. Tel.: I. 43-8-34

Mindenfajta tésztaáru legprimább minőségben

ERIKA Tésztaárugyár

IX. Thaly Kálmán u. 18. Telefon: J. 37-6-24.

Budapesti Kávéosok Áruforgalmi Rt. szállítója.

Gyártja: „Express” réteslapüzem
VII. Petyerdy ucca 38. Telefon: 40-68

MODERN konyhaüzemben nélkülözhetetlen a szab. „Express” kész réteslap.

felfogása szerint ilyen esetben nincs helye át-háramlásnak, mert a kivétles kedvezmény természetéből folyik, hogy az azzal járó jog csupán a kedvezményezettet illeti meg és abból mások részére újabb kedvezményt leszármaztatni nem lehet. A kedvezmény a kedvezményezett halálával megszűnik, mert megszűnt az az egyén, akinek érdekében a kedvezmény adatott, akinek személyéhez a kedvezmény fűződött. A kereskedelemügyi miniszter teljes mértékben magáévá tette a kamara álláspontját és 138.388. VII. b. 1932. sz. leiratában kimondotta, hogy „a kenyérsütőnk a 68.468—1924. K. M. sz. rendelet szerint kivételesen bocsátattak a kenyérsütő szakvizsgára és szakvizsgájuk alapján kivételesen nyertek iparigazolványt, ennél fogva a kedvezményezett halálával a kedvezményezett iparának fizésére szóló jog is teljesen megszűnt vagyis az iparos halála után az ilyen ipar az 1922. XII. te. 7. vagy 8. paragrafusára alapján nem folytatható”.

A munkát fizetni kell. Jogszabály, hogy munkabér külön kikötés nélkül is jár, ha a körülmények szerint nem lehet feltenni, hogy a munkavállaló a szolgáltatásokra díjtalanul vállalkozott. A szolgálati viszony létrejöttének tehát nem nélkülözhetetlen feltétele, hogy az alkalmazott illetményei már előzetesen pontosan meg legyenek határozva. A megállapodás hiánya tehát nem nélkülözhetetlen feltétele, hogy az alkalmazott illetményei már előzetesen pontosan meg legyenek határozva. A megállapodás hiánya tehát nem enged következtetést a szolgálatok ingyenszerűre. (Kuria, 1932. fe. 4. P. II. 2256—1931.)

Az iparjogosi tvány kiadása a 150.041—1930 K. M. számú rendelet értelmében az iparüzés céljaira szolgáló helyiségek közegészségügyi és műszaki szempontból meg nem felelő volta miatt meg nem tagadható, de nem tagadható meg amiatt sem, hogy a kérdéses ipart a kérelmező más ipar folytatására is szolgáló helyiségében, azzal együtt üzemelteti. Olyan esetben, mikor különböző iparok vagy ipari munkák egy helyiségben való folytatásának akadályát nem és a különböző iparok tekintetében ugyanarra a kérdésre (pl. nyilvántartásra, stb.) nézve egymástól eltérő rendelkezést tartalmazó jogszabályok vannak érvényben, mindig a szigorúbb rendelkezést tartalmazó jogszabály alkalmazandó.

Az alperes mint főnök azt mondta a felperesnek, mint alkalmazottnak, hogy rohadt könyvelő. Ez a főnöki kijelentés az alkalmazottal szemben kétségtelenül oly mérvű sértést tartalmaz, amelyet az alkalmazott a főnöke részéről nem köteles eltűrni, s amely miatt azonnali hatállyal felmondhat, illetve a szolgálatból kiléphet. (Bp. T. VI. 4201—1932. Magy. Törv. évkönyv.)

Az alkalmazott, ha a munkaadó által egyoldalúan redukált díjazással nincs megelégedve, jogosítva van a szolgálati viszonyt azonnali hatállyal megszüntetni. A szolgálatnak a lecsökkentett illetmények mellett éveken át tovább folytatása viszont az illetményesök-kentéshez való hozzájárulással abban való megnyugvással azonos hatályú. A már megszolgált időre visszamenőleg azonban a fizetés vagy ilyen jellegű javadalmazás csak az alkalmazott beleegyezésével csökkenthető és ha az alkalmazott felszolgált az ily illetményesök-kentés ellen, a szolgálat továbbfolytatásából megszolgált bérre nézve nem lehet lemondást vélelmezni. (K. II. 4353—1931., 1932. IX. 2. Totth. — Magy. Törv. évkönyv.)

Ki az iparos? Ki a munkás? Az olyan szerződés, amely szerint az egyik fél, a vállalkozó, valamely meghatározott mű előállítására, a másik fél, a megrendelő pedig a meghatározott ellenérték — díj — fizetésére kötelezi magát, vállalkozási szerződés. A szerződésnek ezen a jellegén nem változtat az a körülmény, hogy a vállalkozó díja munkanapok szerint és nem folyóméterenként volt meghatározva s hogy a mű létesítéséhez az anyagot a megrendelő adja és fizeti a segítő munkásokat is. (Kuria II. 1193—1930., 1932. IV. 6. Totth.)

Az üzemek ellenőrzése az OTI által. A társadalombiztosítási törvények felhatalmazták az OTI-t, hogy a munkaadókat bejelentési kötelezettség teljesítésében ellenőrizhesse ezért az üzemeket bármikor megvizsgálhatja és a szükségesnek mutatkozó felvilágosítást is megkérheti. Az üzemellenőrzés alkalmával a munkaadók kötelesek az OTI közegeinek a bérjegyzéket felmutatni és az üzem összes erre vonatkozó nyilvántartásait rendelkezésre bocsátani. Ebben az esetben a munkaadónak kötelessége az OTI közegeinek személyesen rendelkezésre állni. Aki e rendelkezések ellen vét, kihágást követ el és 600 pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntethető.

Szorulásban szenvedőknél, az „Igmándi“ víz válik be legjobban.

„Hattyú“ Gőzmosó- és fehérneműkölcsönző vállalat (Bp., VII., Klauzál u. 8.) a legmodernebbül újonnan berendezett üzemével, mindenben a legkedvezőbb feltételek mellett áll kartársaink rendelkezésére.

Minden kávé tartson üzletében Zwack-féle Unicumot és liköröket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

Iványes János óraműves és ékszerkereskedő cég **Rákóczi út 9.**, ahol a legjobb órák és ékszerek a legolcsóbb árban kaphatók, óra és ékszerjavítások átalakítások jótállással eszközöltek.

Zwack likörgyár elsőrangú gin-t és whisky-t hoz forgalomba, melyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak szíves figyelmébe. Fenti két cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez is páratlanok.

Kartársaink figyelmébe ajánljuk **Kronmer Dávid** márványipari üzemét, Budapest, X. Szállás uca 44. Telefon 41—2—43. Nevezett cég a főváros legelőkelőbb kávéházaiban márványberendezéseit szállította eddig, miért is nagyon melegen ajánlhatjuk.

A kávé kartársak figyelmébe ajánljuk **Láng Tibor**, Népszínház uca 45. rádiolaboratóriumát. A legmegbízhatóbb cégek egyike a fővárosban.

Express kész réteslapok. Ezúton is felhívjuk kartársaink figyelmét erre a rövid idő alatt úgy a bel-, mint a külföldön rendkívül népszerűvé vált cikkre. Ugy a vendéglő, mint a kávéházi üzemből munkában, időben igen nagy megtakarítást jelent, ha a réteskészítéshez a kész réteslapokat használják. Nem kell most már nagy mennyiségben előre elkészíteni a rétest, mert a réteslapokat 2 perc alatt megtöltjük, 8 perc alatt megsütjük s így 10 perc alatt az asztalon lehet a rétes. Így tehát mindig a kereslet szerinti mennyiségben készül a rétes, míg a megmaradt rétes lapok hűvös helyen a használati utasításnak megfelelően napokig tárolhatók. Minőségben az Express kész réteslap vetélkedik a legkiválóbb házi rétes tészájával. Legjobb bizonyíték erre a sok elismerő levél klinikák, kávéházak, szanatóriumok, penziók, éttermek stb. részéről.

Ajándunk

málnaszörpöt

I. minőségben 1.95 P
II. minőségben 1.75 P

árban. A málnaszörp guran-tálatlan utóprás mentes succuból készült, 65%-os cukortartalommal.

Nagyobb vételnél árengedményt adunk.

Ne használjon üzletében olcsó silányminőségű málnaszörpöt!

Budapesti Kávésok
Áruforgalmi R.-T.

Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Részv.-Társ.

VII, Rottenbiller uca 31.

A főváros kávéházai, szállodái és kávé-méréseinek szállítója. Tojás-osztály.

Telefon: J. 462-63, 462-64, 462-65, 323-07, 338-91
346-68, 350-16. Sürgőnycim: „Közlej Budapest”

Állandóan dunántúli lámpázott és teatojás

WILHELM JÓZSEF
tojásnagykereskedő.

Bpest, I. Márvány u. 44. Telefon 544—16.

„MALÁTA-PEZSGŐ-SÖR”
A HOGYHA MINDIG ISSZA, EGÉSZSÉGÉT S PÉNZT EGYRÉSZÉT JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA. GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.T. KÖBÁNYÁN.

Az eredeti

SIDOL

fém-,
ablak-
és

márványtisztításra a legalkalmasabb!

Gözl Lipót „SIDOL” vegyitermékek gyára R.-T.
Telefon: 96-6-86 és 96-8-27.

A legkiválóbb Szent István
sörkülönlegesség
Porter sör
a Polgári Serfözde gyártmánya

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. (Ovakodjunk az utánzásoktól!)

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR és FIAI

Budapest, VII, Rottenbiller uca 17
Telefon: J. 31—0—63, J. 45—3—71.
Alapított 1824.

